

የመጽሐፍ፡ ክለሳ፡ (ትችት) ።

ስቲቨን፡ ሎውንቨቲን፡ ማቴሪያልስ፡ ፎር፡ ዘ፡ ስተዲ፡ አፍ፡ ዘ፡ ፒናል፡ ሎው፡ አፍ፡ ኢትዮጵያ ።

የኢትዮጵያን፡ ሕግ፡ የሚከታተሉ፡ ሰዎች፡ ዛሬ፡ ሊደሰቱ፡ የገባዎታል ።
ባገደደደ፡ ተጀምሮ፡ አሁንም፡ በመቀጠል፡ ላይ፡ ያለው፡ የኢትዮጵያ፡ ሕግ፡
መሰናዳት፡ (ኮዲፊኬሽን)፡ ከጀመረ፡ ወዲህ፡ የአዳዲስ፡ ሕግ፡ ነክ፡ ጽሑፎች፡
መታተም፡ በመስፋፋት፡ ላይ፡ ነው ። ከዚህ፡ ቀደም፡ (የቀዳማዊ፡ ኃ፡ ሥ፡ ሄ፡
በርሲቲ፡ ቅርንጫፍ፡ በሆነው)፡ በኢትዮጵያ፡ ጥናት፡ አንስቲትዩት፡ በሚታተ
መው፡ የኢትዮጵያ፡ ጥናት፡ መጽሔት፡ ውስጥ፡ አንዳንድ፡ አማላዊ፡ ሕግ፡
ነክ፡ ጥናቶች፡ ወጥተዋል ። አሁን፡ ደግሞ፡ በዓመት፡ ሁለት፡ ጊዜ፡ የሚታተ
መው፡ የኢትዮጵያ፡ ሕግ፡ መጽሔት፡ ሕግ፡ ነክ፡ የሆኑ፡ ጉዳዮችንና፡ ሌሎችንም፡
ዋጋ፡ ያሳቸውን፡ በኢትዮጵያ፡ ፍርድ፡ ቤቶች፡ የተሰጡ፡ ውሳኔዎችን፡ እያተሙ
ያወጣልናል ። ይልቁንም፡ ውሳኔዎቹ፡ ካሁን፡ በፊት፡ ታትመው፡ ባለሙውጣታ
ቸው፡ የተፈጠረው፡ ጉድለት፡ ለሕግ፡ ሊቃውንት፡ በጣም፡ ተሰምታቸው፡
ነበር ። ሕግ፡ መኖሩ፡ የሚታወቀው፡ በየቀኑ፡ በፍርድ፡ ቤቶች፡ ሲሠራበት፡ እያ
ታየ፡ ስለሆነ፡ የውሳኔዎቹ፡ መታተም፡ እንዲቀጥል፡ ብቻ፡ ሳይሆን፡ ያለገልጥ
እንዲስፋፋም፡ ምኞታችን፡ ነው ። ይህ፡ እላይ፡ የተጠቀሰው፡ ፕሮግራም፡ የሚነካ
ሄደው፡ በቀዳማዊ፡ ኃይለ፡ ሥላሴ፡ ዩኒቨርሲቲ፡ የሕግ፡ ፋኩልቲ፡ ሲሆን፡ ፋኩ
ልቲውን፡ በጣም፡ የሚያስመሰግነው፡ ነው ።

ነገር፡ ግን፡ የነዚህ፡ ውሳኔዎችና፡ ጽሑፎች፡ በየጊዜው፡ ሳያቋርጥ፡ መታተ
ምና፡ የማተሙም፡ ሥራ፡ እየተፋጠነ፡ መሄድ፡ ለብዙ፡ ሰዎች፡ የደስታ፡ ምንጭ
ሆኖ፡ ቢገኝም፡ በተለይ፡ የወንጀለኛ፡ መቅጫ፡ ሕግን፡ የሚከታተሉ፡ ሰዎች፡
ከሁሉ፡ በበለጠ፡ የሚደሰቱበት፡ ምክንያት፡ አለ ። የሕግ፡ ፋኩልቲ፡ ባገደደደ፡
ዓ፡ ም፡ በማከታተል፡ ሁለት፡ ስለ፡ ኢትዮጵያ፡ ወንጀለኛ፡ መቅጫ፡ ሕግ፡
የተጻፉ፡ መጽሐፎች፡ አሳትሟል ። ለዚህ፡ የመጽሐፍ፡ ክለሳ፡ መነሻ፡ የሆነውን፡
የመጀመሪያውን፡ መጽሐፍ፡ የጻፉት፡ በዚሁ፡ ፋኩልቲ፡ ውስጥ፡ አስተማሪ
የነበሩት፡ ስቲቨን፡ ሎንቨቲን፡ ናቸው ። ሁለተኛውን፡ የጻፉት፡ ደግሞ፡ አዲስ፡ አበባ፡
ውስጥ፡ በፍርድ፡ ሚኒስቴር፡ የሕግ፡ አማካሪ፡ የነበሩት፡ ፊሊፕ፡ ግራቫን
ናቸው ። አን፡ ኢንትሮዳክሽን፡ ቱ፡ ኢትዮጵያን፡ ፔናል፡ ሎው፡ የተባለው፡
የግራቫን፡ መጽሐፍ፡ ስለ፡ መጀመሪያዎቹ፡ የኢትዮጵያ፡ የወንጀለኛ፡ መቅጫ፡
ሕግ፡ ፳፬፡ ቋጥሮች፡ የተጻፈ፡ ዝርዝር፡ ማብራሪያ፡ ነው ። የግራቫንን፡ ማብራ

፩. ባገደደደ፡ ዓ፡ ም፡ ከታወጀው፡ የተሻሻለው፡ ሕግ፡ መንግሥት፡ ወዲህ፡ (ባገደደደ፡ ዓ፡ ም፡
የጻፈው)፡ የወንጀለኛ፡ መቅጫ፡ ሕግ፡ (ባገደደደ፡ ዓ፡ ም፡ የጻፈው)፡ የፍትሕ፡ ብሔር፡ ሕግ፡
(ባገደደደ፡ ዓ፡ ም፡ የጻፈው)፡ የንግድ፡ ሕግ፡ (ባገደደደ፡ ዓ፡ ም፡ የጻፈው)፡ የወንጀለኛ፡ መቅጫ፡
ሕግ፡ ሥነ፡ ሥርዓትና፡ (ባገደደደ፡ ዓ፡ ም፡ የጻፈው)፡ የፍትሕ፡ ብሔር፡ ሕግ፡ ሥነ፡ ሥርዓት፡
ታወጀዋል ። የግሰረጃው፡ ሕግ፡ ገና፡ ወደፊት፡ ይታወቃል ።

ጵያ፡ የሕግ፡ መሰናዶ፡ በተለይም፡ የወንጀለኛው፡ መቅጫ፡ ሕግ፡ ከተመሠረተ ባቸው፡ የሕግ፡ ጽንሰ፡ ሐሳቦች፡ በመሠረቱ፡ የተራራቀ፡ ነው ። እነዚህ፡ በብዛት፡ የተዘረዘሩት፡ ዓይነታቸው፡ የተለያዩ፡ ጽሑፎች፡ ሊወዳደሩ፡ መቻላቸው፡ አከራካሪ፡ ነው ። ያም፡ ሆነ፡ ይህ፡ እነዚህን፡ ጽሑፎች፡ ማወዳደር፡ በጣም፡ አስቸጋሪ፡ ጉዳይ፡ ስለሆነ፡ በእኔ፡ አስተያየት፡ ያለአንዳች፡ መግለጫ፡ ለኢትዮጵያውያን፡ ጀማሪ፡ ተማሪዎች፡ ከማቅረብ፡ ይልቅ፡ በተለይ፡ በዚህ፡ መስመር፡ ለተራቀቁ፡ ሰዎች፡ ቢተውላቸው፡ በተሻለ፡ ነበር ።

ከሕግ፡ ሊቃውንት፡ ጽሑፎች፡ የተወሰዱት፡ ብዙ፡ ጥቅሶችም፡ ተመሳሳይ፡ ጥርጣሬ፡ ይፈጥራሉ ። ምንም፡ እንኳ፡ እስከ፡ ዛሬ፡ ድረስ፡ ስለ፡ ኢትዮጵያ፡ ወንጀለኛ፡ መቅጫ፡ ሕግ፡ ሥነ፡ ጽሑፍ፡ ባያዘጋጁም፡ በልዩ፡ ልዩ፡ አነስተኛ፡ ጽሑፎች፡ ራሳቸው፡ ያረቀቁት፡ የወንጀለኛ፡ መቅጫ፡ ሕግ፡ እስኪወጣ፡ ድረስ፡ ስለ፡ ነበረው፡ ስለኢትዮጵያ፡ ሕግ፡ ታሪካዊ፡ አቋም፡ ከጻፉት፡ የሕጉ፡ “አባት” ከሆኑት፡ ከጥሮፈሰር፡ ገፍን፡ ግራቫን፡ ጽሑፎች፡ የታወቀውን፡ የስዊስ፡ የወንጀለኛ፡ መቅጫ፡ ሕግ፡ ማብራሪያ፡ ካዘጋጁት፡ ደራሲ፡ ከሎጎብ፡ ጽሑፎች፡ እና፡ እንዲሁም፡ ከ“ፊሽ፡ ገፍረዲክ፡ ስዊስ”፡ ጥቅሶች፡ መወሰዳቸው፡ ተገቢ፡ ነው ። ነገር፡ ግን፡ የኢትዮጵያን፡ የወንጀለኛ፡ መቅጫ፡ ሕግ፡ መሠረታውያን፡ ሐሳቦች፡ ለማብራራት፡ ሲባል፡ የአንግሎ፡ ሳክሰን፡ ሊቃውንት፡ (እነ፡ ሆል፡ ሃርትና፡ ሃርሮ፡ የተባሉት፡ ታላላቅ፡ ሊቃውንት፡ ቢገኙበትም)፡ ስለ፡ አገራቸው፡ ወንጀለኛ፡ መቅጫ፡ ሕግ፡ የጻፉትን፡ መጨመር፡ ብዙውን፡ ጊዜ፡ የሚያደኑ ጋግር፡ ነው ። በተለይም፡ መጽሐፉ፡ የተዘጋጀው፡ ያለምንም፡ ጥርጥር፡ በአንግሎ፡ ሳክሰን፡ ሕግ፡ ላይ፡ ያልተመሠረተውን፡ የኢትዮጵያን፡ የወንጀለኛ፡ መቅጫ፡ ሕግ፡ መሠረታውያን፡ ሐሳቦች፡ ለጀማሪዎች፡ ለመግለጽ፡ መሆኑን፡ የተመለከተ፡ የአንግሎ፡ ሳክሰን፡ ሊቃውንት፡ ጽሑፍ፡ መጨመር፡ የበለጠ፡ የሚያደናግር፡ ሆኖ፡ ያገኘዋል ።

እዚህ፡ ላይ፡ ስለ፡ ኢትዮጵያ፡ የወንጀለኛ፡ መቅጫ፡ ሕግ፡ የሚደረገው፡ ጥናት፡ ገና፡ መጀመሩ፡ ስለሆነና፡ በተለይ፡ ስለዚህ፡ ሕግ፡ የተጻፈ፡ ነገር፡ ስለሌለ፡ በውጭ፡ አገር፡ የሕግ፡ ግብራሪዎች፡ መረዳት፡ ግድ፡ ይሆንብናል፡ የሚል፡ ክርክር፡ ይቀርብ፡ ይሆናል ። ሆኖም፡ ይህ፡ ክርክር፡ ትክክለኛነቱ፡ በኪፊል፡ ብቻ፡ ነው ። መጀመሪያ፡ ነገር፡ በውጭ፡ አገር፡ ሥነ፡ ጽሑፎች፡ መረዳት፡ ማለት፡ ያለ፡ የሌለውን፡ ጽሑፍ፡ በታላላቅ፡ ሊቃውንት፡ የተጻፈ፡ ቢሆንም፡ በቀጥታ፡ መገልበጥና፡ ወደ፡ ኢትዮጵያ፡ ማምጣት፡ ማለት፡ አይደለም ። ዋና፡ ዋና፡ የሆኑትን፡ ጽንሰ፡ ሐሳቦች፡ ለኢትዮጵያውያን፡ ተማሪዎች፡ ግልጽና፡ እጥር፡ ምጥን፡ ባለ፡ መልክ፡ ለማስረዳት፡ ሲባል፡ ጠቃሚ፡ ተብለው፡ የተገመቱት፡ ጽሑፎች፡ በጥንቃቄ፡ ከተመረጡ፡ በኋላ፡ መብራራት፡ ያስፈልጋቸዋል ። ሆኖም፡ ይህ፡ ብቻ፡ አይበቃም ። ይህን፡ አስቸጋሪና፡ አድካሚ፡ ሥራ፡ ለመሥራት፡ የተነሣ፡ ሰው፡ የወደፊቱን፡ የኢትዮጵያ፡ የወንጀለኛ፡ መቅጫ፡ ሕግ፡ ሥነ፡ ጽሑፍ፡ ለመፍጠር፡ ይረዳል፡ ብሎ፡ የሚገመተውን፡ ስለ፡ ወንጀለኛ፡ መቅጫ፡ የተጻፈ፡ የውጭ፡ አገር፡ ሥነ፡ ጽሑፍ፡ በጥንቃቄ፡ አስቀድሞ፡ መምረጥ፡ ያሻዋል ። ይህንንም፡ ለማድረግ፡ የኢትዮጵያን፡ ሕግ፡ ዋና፡ ዋና፡ ሐሳቦች፡ ለመግለጽ፡ በየትኛው፡ ሞዴል፡ እንደሚጠቀም፡ መወሰን፡ ይኖርበታል ። የኢትዮጵያ፡ የወንጀለኛ፡ መቅጫ፡ ሕግ፡ “ከንቲኔንታል”፡ እየተባለ፡ የሚጠራውን፡ የኤውሮፓን፡ የሕግ፡ አቋም፡ እንደሚመስል፡ አያጠራጥርም ። አንድ፡ ኤሮፓዊ፡ ሕግ፡ አዋቂ፡ የኢትዮጵያን፡ የወንጀለኛ፡ መቅጫ፡ ሕግ፡ አንዳፍታ፡ ቢመለከት፡ ባገኘኛው፡ ክፍለ፡ ዘመን፡ መጀመሪያ፡ ላይ፡ ከወጣው፡ ከፈረንሣይ፡ ሕግ፡ ከመ

ሐፍ፡ በግዚጋጀት፡ ሙጀራይ፡ በሙህናቸው፡ ሎውንሽቲን፡ መመስገን፡ ይገባ
ቸዋል = ዓላግጽ፡ ወደረት፡ ስለኢትዮጵያ፡ የወንጀለኛ፡ መቅጫ፡ ሕግ፡ የሚደ
ረገው፡ ጥናት፡ መከተል፡ ግደራታ፡ የሚሆንበትን፡ ዋናውን፡ አቅጣጫ፡ ግላዩት፡
ብቻ፡ ነው ።

ያቀረብሁት፡ እስተያየት፡ በቱራሽ፡ በሐሳብ፡ ላይ፡ የሚዋልል፡ (ቴአሪ
ቲካል)፡ እይደለም፡ እንዲያውም፡ ጥቅም፡ ላይ፡ ለግዋል፡ የሚችል፡ ነው ።
የሎውንሽቲን፡ በላይ፡ በተከበቀሱት፡ የኮንቲኒንታል፡ የሕግ፡ ሥነ፡ ጽሑፎች፡
(ግለት፡ የጀርመን፡ የጣልያንና፡ እንዲሁም የሰዊዘርላንድን)፡ አለመጠቀም፡
መሠረታዊ፡ ስለሆኑ፡ አንድ፡ አንድ፡ የወንጀለኛ፡ መቅጫ፡ ሕግ፡ ጥያቄዎች፡
ሳይናገሩ፡ እንዲያልፉ፡ አድርገዋል ። ደረሲው፡ መጽሐፋቸውን፡ ሲያዘጋጁ፡
ስለ፡ ተከለከሉት፡ ማንድ፡ ዋና፡ ዓላግ፡ እንዲሁ፡ ይላሉ፡ ተግሪዎችን፡ በጥን
ቃቂ፡ ከራሳቸው፡ እንቅተው፡ እንዲያስቡ ለግበረ/ታት፡ የወንጀለኛ፡ መቅጫ፡
ሕግ፡ የሚግረውን፡ ተግሪ፡ የሕግ፡ ሰውን፡ ዋና፡ ዋና፡ የእስተሳሰብ፡ ዘዴዎች፡
ለግስጫዘገ፡ ግለት፡ የአንድን፡ ጉዳይ ፍሬ ነገር፡ ከገለጻው፡ መርጦ፡ ሕጉን፡
ከፍሪ፡ ነገሩ፡ ላይ፡ ለግዋል፡ እንዲችል፡ ለግድረገ፡ ተግሪው፡ ጠንካራ፡ ሠራ
ተኛ፡ እንዲሆንና፡ ራሱን፡ ችሎ እንዲሠራ፡ ለግበረታታት፡ ነው ። አንድ፡
ሰው፡ ጥሩ፡ እስተግሪ፡ ሆኖ፡ የሚታወቀው፡ ይህን፡ የመሰለ፡ ዓላግ፡ ሲኖ
ረው፡ ነው ። ነገር፡ ግን፡ እነዚህን ዓላግዎች፡ እገብ፡ ለግድረሰ፡ ተግሪው፡
በተለይም፡ ጀግራው፡ ተግሪ፡ የኢትዮጵያ፡ የወንጀለኛ፡ መቅጫ፡ ሕግ፡ መሠረ
ታዊ፡ ሐሳቦች፡ አንድ፡ ላይ፡ በትደም ተከተል፡ የሚገኙበት፡ መመሪያ፡ መጽ
ሐፍ፡ አያስፈልግም፡ ወይ? በሎውንሽቲን፡ መጽሐፍ፡ ውስጥ፡ ብዙ፡ ከውጭ፡
አገር፡ የሕግ፡ ሥነ፡ ጽሑፎች፡ የተወሰዱ ጥቅሶችና፡ የፍርድ፡ ቤት፡ ውሳኔዎች፡
ቢገኙበትም፡ ትሉ፡ መጽሐፉ፡ ያልተገኘ ። ነው፡ በዚህ፡ ሁኔታ፡ እርግጥ፡ የወን
ጀለኛ፡ መቅጫ፡ ሕግ፡ መሠረታዊ፡ ሐሳቦች፡ አጠናቆ፡ ለሚያውቅ፡ ሰው፡
ጠቃሚ፡ ምርምር፡ እንዲያደርግ፡ ይረዳው፡ ይላያል ። ነገር፡ ግን፡ ኢትዮጵያ
ዊው፡ ተግሪ፡ በገዛ፡ ራሱ፡ መጽሐፉ፡ የሳተውን፡ ለግግላትና፡ ለጀግሪ፡ ተግሪ፡
ገር፡ የሚሉትን፡ ነገሮች፡ እንደት፡ ሊያስወግዳቸው፡ ይችላል ።

የሚከተሉት፡ በመጽሐፉ ውስጥ፡ ያለአንዳች፡ መግለጫ፡ የተዘለሉትን፡
ዋና፡ ዋና፡ ነገሮች፡ ለግመልከት፡ እንዳንድ፡ ምሳሌዎች፡ ናቸው ።

(፩) ባዘዘገገ፡ በወጣው፡ ሕግ፡ መንግሥት፡ ውስጥ፡ የኢትዮጵያ፡ የወንጀ
ለኛ፡ መቅጫ፡ ሕግ፡ አንድ፡ አንድ፡ መሠረታዊ፡ ሐሳቦች፡ ይገኛሉ ። ባለገበት፡
ዘመን፡ ወንጀለኛ፡ ሕግ፡ ጠቀስ፡ የሕግ፡ መንግሥት፡ አንቀጾች፡ ያላቸውን፡ ከፍ፡
ያለ፡ ግምት፡ ግበረዳት፡ አያሻም ። በሎውንሽቲን፡ መጽሐፍ፡ ውስጥ፡ ግን፡
ስለነዚህ፡ ሐሳቦችም፡ ሆነ፡ በሕግ፡ መንግሥቱም፡ ውስጥ፡ መኖራቸው፡ ምን፡
ያህል፡ ዋጋ፡ እንዳለው፡ አንዳችም፡ ነገር፡ አልተጻፈም ።

(፪) የወንጀለኛ፡ መቅጫ፡ ሕግ፡ ተግሪ፡ ጀ፡ ስለ፡ “ሕግነቱ፡ መሠረት”
ይናገራል ። ይህ፡ በኮንቲኒንታል፡ ሕግ፡ (የረረንግዶ፡ ሕግ፡ ከወጣበት፡ ቀን፡
ጀምሮ)፡ ውስጥ፡ እንደ፡ ታላቅ፡ መሠረታዊ፡ የወንጀለኛ፡ መቅጫ፡ ሕግ፡ ሐሳብ፡
የሚቆጠር፡ ነው ። ሎውንሽቲን፡ ግን፡ ስለዚህ፡ ሐሳብ፡ አንድም፡ የጻፉት፡
ነገር፡ የለም ።

(፫) በሌላ፡ በኩል፡ ደግሞ፡ ይህ፡ አንቀጽ፡ ጀ፡ እጅግ፡ አሳሳቢ፡ ስለሆነው፡
ስለ፡ ወንጀለኛ፡ መቅጫ፡ ሕግ፡ አተረጓጎም፡ ዘዴ፡ ይናገራል ። ሆኖም፡ ሎው

ንሽቲን ፡ ስለዚህ ፡ ጉዳይ ፡ ከኮመን ፡ ሎውና ፡ ከኮንቲንታል ፡ ጽሑፎች ፡ በጣም ፡ አጭጭር ፡ ጥቅሶች ፡ ብቻ ፡ ሰጥተው ፡ አልፈውታል ። ይህ ፡ ሕግ ፡ ከሚቀጣቸው ፡ አድራጎቶች ፡ ጋር ፡ ይመሳሰላሉ ፡ በሚል ፡ አስተሳሰብ ፡ ቅጣት ፡ እንዳይፈጸም ፡ በግልጽ ፡ ይከለክላል ። በሎውንሽቲን ፡ መጽሐፍ ፡ ውስጥ ፡ ስለዚህም ፡ ጉዳይ ፡ የአንዲት ፡ መስመር ፡ መግለጫ ፡ እንኳን ፡ አልተጠበሰም ።

(፩) የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቍ ፡ ኛ ፡ እስከ ፡ ፲ ፡ ስለታወቁ ፡ የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ወደ ፡ ኋላ ፡ ተመልሶ ፡ ከመውጣቱ ፡ በፊት ፡ የተፈጸሙ ፡ አድራጎቶችን ፡ አይቀጣም ፡ ስለሚለው ፡ መሠረታዊ ፡ ሐሳብ ፡ እና ፡ ይህ ፡ ስለሚቻልበት ፡ ጊዜ ፡ ይናገራል ። ተማሪው ፡ በኮንቲን ፡ ይደክም ፡ እንደሆነ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በሎውንሽቲን ፡ መጽሐፍ ፡ ውስጥ ፡ ስለዚህ ፡ የተጻፈ ፡ ነገር ፡ አያገኝም ።

(፪) ቍጥር ፡ ፳፮(፪) ፡ “ሕግ ፡ መጣሱ ፡ ባንድ ፡ ጊዜ ፡ የማይፈጸም ፡ ሲሆን ፡” ቍጥር ፡ ፴፫ ፡ “የተለዩ ፡ ሰዎች ፡ ብቻ ፡ ሊሠሩት ፡ የሚችል ፡ ወንጀል ፡” ቍጥር ፡ ፴፬ ፡ ደግሞ ፡ “የጎብረት ፡ ወንጀል” ፡ ስለሚባሉት ፡ ወንጀሎች ፡ ይናገራሉ ፡ በመጽሐፉ ፡ ውስጥ ፡ ስለነዚህ ፡ ቃላት ፡ አንድም ፡ መግለጫ ፡ አይገኝም ። ወንጀሎች ፡ አጠር ፡ ባለ ፡ አቀራረብ ፡ እንኳ ፡ በየዓይነታቸው ፡ ለጊዜው ፡ ተከፋፍለው ፡ አልቀረቡም ። እንግዲህ ፡ እከፋፈላቸውንና ፡ ልዩነታቸውን ፡ ተማሪው ፡ ራሱ ፡ ይደርስባቸዋል ፡ ብለን ፡ በተስፋ ፡ እንተወውን?

(፫) በመጽሐፉ ፡ ውስጥ ፡ በአንድ ፡ በኩል ፡ በዋና ፡ ወንጀል ፡ አድራጊውና ፡ በግብረ ፡ አበሮቹ ፡ በሌላ ፡ በኩል ፡ ደግሞ ፡ የወንጀል ፡ ሥራ ፡ እንዲፈጸም ፡ በሚያነሳሳው ፡ ሰውና ፡ በአባሪ ፡ መካከል ፡ ያለው ፡ ልዩነት ፡ እጅግ ፡ ባጠረ ፡ አኳኋን ፡ ተገልጧል ፡ (ቍጥር ፡ ፴፪ና ፡ ተከታዮቹ) ።

(፬) ከብዙዎቹ ፡ የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቍጥሮች ፡ ውስጥ ፡ (ለምሳሌ ፡ ቍ ፡ ፵፩(፪) ፡ ፳(፩) ፡ ፳(፪) ፡ ፸፩ ፡ እና ፡ ፸፬) ፡ ሕግ ፡ አውጪው ፡ በወንጀሎቹ ፡ መፈጸም ፡ ስለ ፡ ተጉዳው ፡ መብት ፡ ወይም ፡ ጥቅም ፡ በግልጽ ፡ ይናገራል ። በተለይም ፡ በኮንቲንታል ፡ ሕግ ፡ ጽሑፎች ፡ ውስጥ ፡ በሰፊው ፡ የተተካቸውን ፡ የዚህን ፡ ጉዳይ ፡ ትልቅነት ፡ ማስገንዘብ ፡ አያስፈልጋም ። ሎውንሺቲን ፡ ግን ፡ ስለዚህ ፡ ጉዳይ ፡ ለጀማሪዎች ፡ ማብራሪያ ፡ የሚሆን ፡ የጻፉት ፡ አንዳችም ፡ ነገር ፡ የለም ። በተለይም ፡ እፈሲዬል ፡ በሆነው ፡ በእንግሊዝኛው ፡ እትም ፡ ውስጥ ፡ ቍጥሮቹ ፡ አጠራጣሪ ፡ ትርጉም ፡ ስላላቸው ፡ ማብራሪያ ፡ መስጠት ፡ ያሻ ፡ ነበር ።

(፭) የኢትዮጵያ ፡ የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ (ከ፳፯ ፡ እስከ ፡ ፸፰ ፡ ድረስ ፡ ያሉት ፡ ቍጥሮች) ፡ “የማያስቀጡና ፡ ይቅርታ ፡ የሚያሰጡ ፡ ሁኔታዎች” ፡ የሚል ፡ አርእስት ፡ አለው ። የሕግ ፡ ሊቃውንት ፡ ይህ ፡ ብዙ ፡ ጥንቃቄ ፡ የሚያሻው ፡ ክፍል ፡ እንደሆነ ፡ ያውቃሉ ። አንድን ፡ ተከላክ ፡ ከቅጣት ፡ ሊያድኑ ፡ የሚችሉ ፡ ምክንያቶች ፡ ከዚህ ፡ ክፍል ፡ ይገኛሉ ። ግን ፡ “የማያስቀጡት” ፡ የትኞቹ ፡ “ይቅርታ” የሚያሰጡት ፡ ደግሞ ፡ የትኞቹ ፡ እንደሆኑ ፡ ለተማሪው ፡ የሚገልጽለት ፡ ማነው? ሕጉን ፡ ያዘጋጀው ፡ ሊቅ ፡ በአርእስቱ ፡ ውስጥ ፡ በሁለቱ ፡ ቃላት ፡ ለምን ፡ እንደተጠቀመ ፡ የሚገልጽለት ፡ ወይም ፡ ሊገልጽለት ፡ የሚሞክረው ፡ ማነው?

(፮) የቍጥር ፡ ፵ ፡ ሁለተኛው ፡ አዲስ ፡ መስመር ፡ ከቅጣት ፡ ለማዳን ፡ ምክንያት ፡ የሚሆኑት ፡ የነገሩ ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታዎች ፡ (ምክንያቶች) ፡ የግል ፡ ጠባይ ፡ ወይም ፡ ግንኙነት ፡ ቢሆኑ ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ አይተላለፉም ፡ ይላል ። ይህ ፡ እንግዲህ ፡ የግል ፡ በሆኑትና ፡ የግል ፡ ባልሆኑት ፡ ምክንያቶች ፡ መካከል ፡ ያለውን ፡ ልዩነትና ፡ ልዩነቱም ፡ ምን ፡ ዓይነት ፡ ውጤት ፡ እንደሚያስከትል ፡ ለተማሪው ፡

መግለጽ ፣ የሰፈረጋል ፣ ግለት ፣ ነው ። እርግጥ ፣ አዳጋች ፣ ሥራ፣ ነው ፣ ግን ፣ መደረግ ፣ አለበት ። መጽሐፍ ፣ ውስጥ ፣ ከመጀመሪያው ፣ ላይ ፣ ከሚገኝ ፣ ካንዲት ፣ ገጽ ፣ መግለጫ ፣ በስተቀር ፣ ስለሁለቱ ፣ ልዩነት ፣ ምንም ፣ ነገር ፣ አይገኝም ።

(I) የኢትዮጵያ ፣ የወንጀለኛ ፣ መቅጫ ፣ ሕግ ፣ የወንጀል ፣ አፈጻጸም ፣ እካባቢ ፣ ሁኔታዎችን ፣ ሰፊ ፣ ባለ ፣ ክፍል ፣ ለያይቶ ፣ ቅጣትን ፣ የሚያከብዱ ፣ ወይም ፣ የሚያቃልሉ ፣ ጠቅላላ ፣ ወይም ፣ ልዩ ፣ የግል ፣ ወይም ፣ የግል ፣ ያልሆኑ ፣ በሚል ፣ ስያሜ ፣ ከፋፍላቸዋል ። እከፋፈሉ ፣ ጥንቃቄ ፣ የሚያሻውና ፣ አዳጋች ፣ እንደሆነ ፣ ለመገንዘብ ፣ ረጃጅሞቹን ፣ ከቀጥር ፣ ፸፱ ፣ እስከ ፣ ፻፬ ፣ ድረስ ፣ ያሉትን ፣ (ከዚያም ፣ የተጠቀሱትን ፣ ቀጥሮች) ፣ ግንባብ ፣ ይበቃል ። አሁንም ፣ ሎውንሽቲን ፣ ተግራው ፣ ያለ ፣ አንዳች ፣ እርዳታ ፣ በራሱ ፣ ጥረት ፣ በቀ፣ ፸፱—፻፬ ፣ የተጠቀሰው ፣ እንዴት ፣ እንደሚሠራ ፣ ሊደርስበት ፣ ይችላል ፣ በሚል ፣ እምነት ፣ ሳያብራሩ ፣ አልፈውታል ።

ብዙ ፣ ሌሎች ፣ ምሳሌዎችን ፣ መስጠት ፣ ይቻል ፣ ነበር ። ነገር ፣ ግን ፣ ይህን ፣ አዋር ፣ ጽሑፍ ፣ እዚህ ፣ ላይ ፣ መደምደም ፣ እና ፣ ፍራ ፣ ነገሩን ፣ ግጠቃለል ፣ ይሻል ፣ ይመስለኛል ። የዚህ ፣ ጽሑፍ ፣ ዋና ፣ ዓላማ ፣ የተዘለለውን ፣ ነገርና ፣ ጉድለቶችን ፣ ለማውጣት ፣ ለይደለም ፣ ምክንያቱም ፣ ሎውንሽቲን ፣ እንዳደረጉ ፣ ስለአንድ ፣ ያልተነካ ፣ ነገር ፣ የተጻፈ ፣ መጽሐፍ ፣ ይህንን ፣ የመሳሰሉ ፣ ጉድለቶች ፣ ስለማይታጠቡት ፣ ነው ። የጽሑፍ ፣ ዓላማ ፣ (ምንም ፣ እንኳ ፣ አሁን ፣ በሥራ ፣ ላይ ፣ ውሎ ፣ የሚገኘውን ፣ የኢትዮጵያን ፣ የወንጀለኛ ፣ መቅጫ ፣ ሕግ ፣ በሙሉ ፣ ለመግለጽ ፣ በቂ ፣ ባይሆኑም) ፣ ከልዩ ፣ ልዩ ፣ ስፍራ ፣ የተውጣጡ ፣ ጽሑፎች ፣ በመጽሐፍ ፣ መልክ ፣ ተጠራቅመው ፣ እንዲቀርቡ ፣ በደስታ ፣ ለማብሰር ፣ ነው ። ሕጉ ፣ በሥራ ፣ ላይ ፣ ከዋለ ፣ በግምት ፣ ስምንት ፣ ዓመታት ፣ አልፎታል ፣ ስለዚህ ፣ የሕግ ፣ አዋቂዎች ፣ ሕጉን ፣ ማብራራትና ፣ እንዴት ፣ እንደሚሠራ ፣ (አጭን) ፣ መግለጽ ፣ መጀመር ፣ ያለባቸው ፣ ይመስለናል ። ይህም ፣ ግለት ፣ ሕግ ፣ እውጫው ፣ የተከተለውን ፣ መስመር ፣ በጠቅላላው ፣ አቀራረቡንና ፣ እንዳንደቻንም ፣ ልዩ ፣ ክፍሎች ፣ ማጥናት ፣ አለባቸው ፣ ግለት ፣ ነው ።

የሕግ ፣ አዋቂዎች ፣ ለቀረቡላቸው ፣ ከፍተኛ ፣ ግምት ፣ ለሚሰጣቸው ፣ የተውጣጡ ፣ ጽሑፎች ፣ ሎውንሽቲንን ፣ ማመስገን ፣ ይገባቸዋል ። ከዚህም ፣ ተጥሎ ፣ የሎውንሽቲንን ፣ መጽሐፍ ፣ ምርኩዝ ፣ በማድረግ ፣ በመሻሻል ፣ የተዘጋጀ ፣ ጽሑፍ ፣ የምናይበት ፣ ጊዜ ፣ ይመጣል ፣ ብለን ፣ ተስፋ ፣ እናደርጋለን ።